

La sentència i el melodrama

Miquel Ricart ha estat condemnat a 170 anys per assassinat i violació. La sentència, lluny de tancar el debat popular sobre el laberint del cas Alcàsser, ha servit de base per incentivar-lo després de l'estiu. Canal 9 hi ha contribuït diàriament.

A Catarroja, Antonia García, de 66 anys, va plorar en la retransmissió del funeral de Lady Di ("el príncep Carles la va fer patir tant..."), i va plorar quan s'assabentà per Canal 9 de la sentència contra Ricart: "Ell ha pagat per tots els violadors d'Espanya. No està clar que es meresca aquest càstig". El drama de Lady Di i la tragèdia sòrdida d'Alcàsser; una possible conspiració dels serveis secrets anglesos en la mort de Diana i Al Fayed i xarxes concèntriques d'assassins intangibles darrere de Ricart. Són plats d'un mateix menú, la vida i la mort, el drama i la tragèdia, convertits en me-

lodrama. Un documental que convergeix després en les pors i els anhels de l'inconscient col·lectiu.

Una sentència explícita. Dins d'aquest inconscient batega intermitentment l'instint que la realitat no té perquè ser com se'ns ven. Especialment en el crim d'Alcàsser tot el món se sent facultat per opinar sobre uns fets que els mitjans de comunicació —més que la immediata geogràfica— han fet tan familiars com l'eixida del sol. El resultat final d'aquesta saturació d'informació és que la justícia no ha aclarit les ombres del cas i no és capaç de fer-ho. El sistema falla.

A banda dels pocs escrúpols informatius, aquesta sensació és la conseqüència inevitable d'una interpretació pública del succés feta per una persona implicada, Fernando García, pare de Míriam, una de les xiquetes assassinades, que en cap moment no s'ha cregut les tesis que defensava el fiscal. En una enquesta feta en juny entre els veïns d'Alcàsser pel psicòleg municipal Josep Pasqual Gil com a part d'un curs de postgrau que co-dirigeix a la Universitat de València, el 62,5% manifestava creure en la justícia, el 60% seguia el judici per televisió i el 58,3% creu que l'actitud dels mitjans ha perju-

dicat l'acció de la justícia. La gran majoria se sentien saturats del tema, tot i que estaven preocupats pel seu desenvolupament. Però en una nova enquesta telefònica feta després de l'anunci de la sentència entre 75 ciutadans d'Alcàsser de nivell cultural mitjà o alt i bons lectors de premsa, el 60% consideren que "hi ha alguna cosa" oculta més enllà de Ricart, i pensen que no acomplirà la pena íntegra. Tots, alguna vegada, han seguit les explicacions de Fernando García per televisió, i, finalment, la possibilitat de reduir la sentència, d'una banda, i la figura del pare ferit que pensa que Ricart és un peó en un joc de criminals més poderosos, de l'altra, hi ha influït. "Tot el món sap que no té proves, però el punt emotiu de Fernando ha definit aquests resultats", diu Josep Gil.

Judici desbordat. A més a més el judici havia despertat unes expectatives que, finalment, van superar-lo. Com reconeix Julia Sales, propietària del vídeo-club d'Alcàsser Manuel Gil, "tots esperàvem que el judici aclarira tot sobre el crim i sobre els qui hi varen participar. Ara ens sentim desprotegits". Però durant el procés, més d'una vegada el tribunal de la secció segona de l'Audiència de València presidit per Mariano Tomás va repetir que allí es jutjava només Miquel Ricart, per aclarir-ne la participació en el crim. No hi havia cap acusat més. I pel que fa a això, la sentència dictada el passat dia 5 és detallada i fonamentada. Condemna Ricart a passar en el pavelló de màxima seguretat del centre penitenciari d'Herrera de la Mancha 30 anys de presó per cada assassinat i 20 anys per cada una de les quatre violacions.

Tot i que la sentència reconeix que Ricart només va violar Desirée, apunta que va col·laborar en la resta de violacions comeses pel presumpte autor material dels assassinats, Antonio Anglés, i que no va fer res per evitar les morts que varen tenir lloc al costat d'una fosa i a punta de pistola a la partida de la Romana (Tous). També el condemna a pagar 300

milions de pessetes a les famílies de les víctimes. En canvi, exigeix l'estat de culpa, com exigeixen diverses acusacions, perquè entén que, tot i que Ricart estava en crida i cerca pel robatori d'un vehicle quan es va esdevenir el succés, l'administració no té responsabilitat en els actes que l'inculpat va cometre mentre es trobava pròfug de la justícia.

La sentència basa la condemna en la declaració autoinculpatòria que Ricart va fer davant el jutge el 2 de març de 1993, on confessa la participació directa en la desaparició, les violacions i la mort de les nenes el novembre del 92, amb tot de detalls. Ricart rectificà en declaracions posteriors i apuntà que l'autoinculpatió la va fer a causa de les tortures que havia rebut de la Guàrdia Civil. El canvi de rumb va coincidir amb la notícia que les anàli-

**Miquel Ricart
pare: "Si el
meu fill
és culpable del
crim,
la sentència li
queda curta."**

sis biològiques practicades el 1995 no l'incriminaven.

Però l'absència de qualsevol rastre de tortures en Ricart, l'avançament de nombrosos detalls en aquella confessió que després coincidiren amb les anàlisis forenses (posició dels cossos al costat de la fosa, descripció de violacions amb un pal...) i un relleu psicològic que el presenta predisposat a mentir, han fet que el tribunal el condemne. També apuntava que la sentència seria condemnatòria el fet que els propietaris d'un bar de Catadau –poble proper a la Romana– el recordaren comprant el sopar amb Anglés aquella nit i que la coartada que tenia la desmentiren

els seus amics de Catarroja, els germans Partera Zafra, que no recordaven que Ricart anara a la seua casa aquell 13 de novembre, tal com deia l'acusat.

L'absència de restes biològiques de l'inculpat en els cossos de les víctimes la interpreta el tribunal com un efecte del pas del temps entre la mort de les nenes i la troballa dels cadàvers (tres mesos), i el seu avançat estat de descomposició. A més d'abundant jurisprudència –en bona part emesa pel Tribunal Suprem– que considera els indicis clars com a proves suficients per condemnar l'acusat, la sentència recomana la continuació de la investigació per l'alta probabilitat que unes altres persones a banda de Ricart i Anglés intervingueren en el crim. Per recollir les diligències sobre la recerca d'Anglés i uns altres es manté obert un sumari (conegut com a sumari B) al jutjat d'Alzira.

A Ricart, se li ha aplicat l'anticodi penal perquè resulta més profitós per al condemnat, com obliga la llei, ja que permet aplicar al reclús reduccions per treball en la presó fins a un terç de la condemna, que com estableix la llei no serà superior als 30 anys. Fernando García i el seu col·laborador

D'esquerra a dreta, Juan Segura, advocat de la mare de Desirée, Rosa Folch, que seu al seu costat, la presidenta de l'Associació Clara Campoamor, Blanca Estrella, personada com a acusació popular en el judici i el seu advocat Virgilio Latorre. Tots estan satisfets amb la sentència.

La confessió com a realitat

Si a Ricart se li aplicaren beneficis penitenciaris, se li podria reduir la condemna deu anys, amb la qual cosa quedaria en 20. Potser deu anys abans, en una situació normal, gaudiria de permisos. Erròniament alguns mitjans de comunicació han difòs que a la condemna cal restar els quatre anys que duu entre reixes, pensant que corresponien a presò preventiva pel crim d'Alcàsser,

però en realitat, són per atracaments passats. És molt difícil fer càbales de quan podria eixir el processat, perquè la sentència no és ferma encara: el seu advocat, Manuel López Almansa, ha anunciat que la recorrerà, i el tribunal suprem pot tardar mesos a pronunciar-s'hi. Però Lluïsa Ramon, lletrada d'una de les acusacions populars del procés, assegura que "en casos tan greus com aquests, la llei

té facultats per no aplicar cap benefici penitenciar i les acusacions farem que s'articulen aquests mecanismes."

La sentència adverteix sobre l'agressió que han suposat els judicis paral·lels d'alguns mitjans informatius i critica els advocats de Fernando García —personat com a acusació particular— pels nombrosos intents, sustentats en declaracions del forense Luis Frontela, d'aconseguir la suspensió del procés. Recordem que el polèmic metge ha censurat el treball dels forenses valencians encarregats de fer l'autòpsia oficial dels cossos. Una vegada coneguda la sentència, els perits valencians, encapçalats per Fernando Verdú, preveuen que emprendran accions legals contra aquesta acusació particular que sempre ha intentat desvirtuar la validesa de la confessió de Ricart. Lluïsa Ramon indica que per aclarir l'assumpte, "cal recordar que el Tribunal Constitucional,

màxima institució judicial, ha considerat que amb més d'un indici es pot condemnar un pres, i acf es donen molts indicis".

De la mateixa manera opina el conegut penalista valencià Jesús Sancho Tello, qui va defensar, entre altres, Pedro Martínez Expósito, últim condemnat a mort a l'estat espanyol. Per a Sancho Tello, "els magistrats de la sala han encertat plena-

RAFA GIL

Jesús Sancho Tello. Aquest penalista estaria disposat a defensar Antonio Anglés.

ment en la sentència, perquè no s'han basat en suposicions, sinó en la realitat de la confessió voluntària, que és com un text evangèlic". S'ha posat en dubte que una confessió, i la seva coincidència amb altres indicis, tinga validesa com a element inculpatori sense altres tipus de proves palpables. Sancho Tello, a més, recorda: "No són necessàries les proves biològiques en un judici per saber qui va cometre un

crim. Per ordre d'importància tenim la confessió, els testimonis, i després, altres proves auxiliars, on entren les biològiques. Evidentment, les falses coartades són una prova clara en contra seua". El penalista creu, en canvi, que si ell haguera defensat Ricart, podria haver aprofitat punts per a convèncer el tribunal, "com les diferències entre les conclusions dels forenses. Aquesta divergència es podia haver explotat al seu favor". Jesús Sancho Tello és l'advocat de Roberto i Mauricio Anglés, que acudiren a ell i ara estan empresonats per diverses causes. Els honoraris del bufet els paga Kelly Anglés, la germana ballarina del programa-karaoke de Canal 9 *Canta, canta*, al qual va arribar arran de les seues habituals intervencions en *El juí del cas Alcàsser*. Sancho Tello, de fet, a declarat que no dubtaria a defensar Antonio Anglés "si es donara el cas". **J. M. O.**

Juan Ignacio Blanco opinen que la sentència és desproporcionada, al contrari que la dona de García, els pares de Toni i la mare de Desirée, Rosa Folch, i han utilitzat aquest argument per posar en dubte la condemna al debat de Canal 9 *El juí del cas Alcàsser*.

Fins al final del judici, Canal 9 va dedicar al procés 150 hores d'emissió d'aquest programa i la vista en va durar 300. Ara cal afegir les més de deu hores que ha programat d'ençà es va conèixer la sentència fins al passat divendres, dia en què, si no hi ha canvis, acabà el programa. Segons fonts del programa, Canal 9, cadena que subministrava les imatges de la vista a la resta de televisions, tenia intenció d'emetre el mes d'agost també aquest espai, amb imatges del judici —que té enregistrat sencer— no autoritzades fins aleshores pel tribunal, però l'Audiència de València no ho va consentir. Aquestes mateixes fonts confirmen que l'entrevista telefònica que la presentadora del programa, Amàlia Garrigós, va realitzar la setmana passada a Miquel Ricart i que es va emetre en diferit es va fer gràcies a la col·laboració del protèsic dental Antonio Úbeda. Aquest home, exemple del tipus d'assistents al judici, alguns dels quals es trobaren en estiu per fer excursions a la Romana i al cementiri d'Alcàsser, va comprar roba a Ricart durant el procés i ara gaudeix de la seua confiança. El condemnat li telefona dues vegades a la setmana i l'entrevista es va pactar en una d'aquestes trucades. En principi, Ricart va anunciar que estava obert a parlar amb els mitjans de comunicació després que li pagaren 200.000 pessetes per cada trobada informativa.

Pares inflexibles. En aquesta entrevista, Ricart es declara innocent i disposat a ajudar Fernando García a buscar els culpables. García ha acceptat l'ofertament. Ha obert una web que ja han visitat gairebé 10.800 usuaris dins la qual es poden enviar pistes sobre el cas o assabentar-se de com es pot ajudar les investigacions de García amb di-

ners. Hi ha fotografies de les tres nenes, tot i que la de Desirée està parcialment esborrada (vegeu foto) per la prohibició expressa de Rosa Folch a Fernando García que utilitzi qualsevol referència a la seua filla.

Un altre progenitor no està d'acord amb aquesta contínua presència mediàtica. És Miquel Ricart pare, que prefereix mirar qualsevol altra cosa "abans que el programa sobre la sentència". Va trencar relacions amb el seu fill quan aquest se'n va anar de casa quan feu 18 anys i mai no ha anat a veure'l a presó. Pel que fa a la condemna li sembla curta si ho ha fet el seu fill: "Quan estava amb mi no tenia estómac per fer una bestialitat així, però quan s'ajuntà amb els Anglés pot haver canviat fins a aquest punt." Vidu, jubilat i solitari, tampoc no té relació amb Encarna, la seua filla, convidada habitual d'*El jutí del cas Alcàsser* remunerada segons fonts de

TVV amb 70.000 pessetes setmanals, la mateixa xifra pactada amb Kelly, la germana dels Anglés que també hi assisteix. Ricart pare creu que els seus fills haurien d'aprendre a deixar de mentir.

Com molts a Catarroja, ell pensa que la condemna de Miquel hauria de ser llarga per donar exemple. També ho creu la família Anglés, sobre tot Neusa. Ricardo, un dels germans majors, en canvi, la veu correcta: "Les xiquetes degueren patir molt. I segur que hi havia algú més a banda del meu germà i Miquel.

Antonio és impossible que les deixara a soles quan Ricart i ell baixaren a comprar el sopar a Catadau". Recorda que si cap germà acompanyava Miquel i Antonio per aquelles dates era Mauricio, a qui Ricart ha acusat diverses vegades de saber coses, tot i que no se n'ha provat mai la participació en els fets.

A banda de les incògnites del cas, dóna la sensació que la sentència seria rebuda amb renúncia, fora la que fora. Si haguera estat curta, per irrisòria. Si era llarga, per aparent. El psicòleg municipal d'Alcàsser, Josep Pasqual Gil, culpa directament programes televisius on es qüestiona cada pam de la sentència, com el de Canal 9 i altres, "de sembrar incertesa i no deixar ni oblidar ni acceptar". Conseqüència: la ferida que deixarà el cas Alcàsser serà tan ampla com les audiències marquen.

Web de Fernando García a Internet, que facilita els ingressos de diners en el seu compte corrent, accepta pistes sobre el cas i mostra una carta de García on evoca una comunicació sentimental amb la seua filla. Es pot observar que la fotografia de Desirée (a la dreta de la imatge) està difuminada per imposició de la seua mare.

Joan M. Oleaque

- La Ciutat
- Les Comunicacions
- Els Plànols de la Ciutat
- El Turisme
- L'Entorn Turístic
- L'Agenda d'Activitats
- El Comerç i els Serveis
- La Indústria i els Negocis
- L'Agricultura i la Ramaderia

- L'Ensenyament
- La Cultura i les Entitats
- L'Esport i les Entitats
- Les Fires i els Congressos
- Les Institucions i les Associacions
- L'Hoteleria i la Restauració
- L'Ajuntament de Reus
- Els Serveis Generals de la Ciutat
- Finestreta

Optimitzat per Netscape 3.0

<http://www.reus.net>

Projecte:

Ajuntament de Reus
Àrea de Projecció Econòmica
i Estratègia de Ciutat